

Kenyeres István (Budapest, Budapest Főváros Levéltára): „*Nekem pénzem nincsen, valami volt, isten tudja mind hadra költöttem*” — *Állami jövedelmek és hadi kiadások Bethlen Gábor és II. Ferdinánd korában*

A „pecunia nervus belli”, azaz a „háború éltetőereje a pénz” kifejezés a 16. század elejétől közkeletű mondás volt, főként államférfiak, vezető állami hivatalnokok részéről. A tizenöt éves háború, majd a harmincéves háború időszakára a pénzkérdés még inkább meghatározóvá vált a kora újkori Európában. A korabeli nyugati és közép-európai államok igyekeztek növelni bevételeiket annak érdekében, hogy a főként dinasztikus célokat szolgáló háborúikat finanszírozni tudják, az sem véletlen, hogy ez az időszak a korai merkantilista gazdaságpolitika megjelenésének ideje. A közép-európai Habsburg-birodalomnak már Mohács időszakától komoly pénzügyi nehézségekkel kellett megküzdenie, hogy a török elleni, majd a harmincéves háborúkat finanszírozni tudják. Bethlen Gábor Habsburgok szembeni politikájának és katonai akcióinak meghatározó eleme volt a rendelkezésére álló pénzügyi forrás mértéke. Az előadás célja, hogy bemutassa a szemben álló felek állami jövedelmeit és katonai kiadásait, különös tekintettel az udvari hadi fizetómester 1623. évi számadására, amelynek révén értékes adalékokhoz, háttér-információkhoz juthat a kutatás Bethlen 1623. évi hadjáratának vizsgálatához.